

СОЦІО- І ПРАГМАЛІНГВІСТИКА

Мета: засвоєння і поглиблення знань про когнітивно-комунікативні підходи до вивчення мови, зокрема про комунікативну діяльність мовної особистості у дискурсі, особливості конструювання смислів, реалізації мовленнєвих актів, імплікатур, стратегій і тактик, а також про соціолінгвістичні й етнокультурні характеристики дискурсу.

Предмет: дискурс, мовна особистість у дискурсі, мовленнєві акти, імплікатури, стратегії і тактики дискурсу.

Зміст курсу:

Філософські й семіотичні витоки лінгвістичної прагматики. Семіотика Ч.У. Морріса і Ч.С. Пірса. Логічний позитивизм (Р. Карнап, Б. Рассел). Основні поняття логічної семантики: пропозиція, референція, пресуппозиція. Поширення прагматичного вчення у лінгвістиці.

Теорія мовленнєвих актів. Поняття мовленнєвого акту та його компоненти. Класифікації мовленнєвих актів. Умови успішності основних іллокутивних типів. Перформативні мовленнєві акти. Індиректні мовленнєві акти. Теорія імплікатур. Прагматичне значення. Поняття інтенції. Принцип і максими кооперації. Типи імплікатур. Три етапи розвитку лінгвопрагматики.

Теоретичні витоки теорії дискурсу. Одиниці, система і структура дискурсу. Дискурс і теорія мовленнєвої діяльності. Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен. Типології дискурсу. Текст і дискурс. Категорії дискурсу. Конструювання смислів у дискурсі. Принципи кооперації та ввічливості в дискурсі (максими дискурсу).

Людина і її дискурс. Дискурс і мовна / дискурсивна особистість. Моделювання мовної / дискурсивної особистості. Дискурс і суспільство. Дискурс і влада. Етнокультурні проблеми дискурсу. Діахронічні студії дискурсу.

Лінгвістичні підходи до поняття стратегії. Мовленнєві стратегії. Стратегії ввічливості. Комунікативні стратегії: типологія. Поняття дискурсивної стратегії. Структура дискурсивної стратегії.

Місце у структурно-логічній схемі: читається у першому семестрі першого року навчання.